

Sut i Gynnal Hystings

Ysgrifennwyd y canllaw hwn gan Emily Beever, Uwch Swyddog
Datblygu yn YouthLink Scotland, a Dawn Patterson, Swyddog
Prosiect Ieuenctid yn Ulster Wildlife

Mae etholiad yn digwydd yn fy ardal i. Sut gallaf i leisio fy marn?

Mae gan bob plentyn a pherson ifanc yr hawl i leisio'u barn ar faterion sy'n effeithio arnynt, gan gynnwys yr amgylchedd. Mae bron i hanner y bobl ifanc 18 i 24 oed yn y DU yn credu mai'r amgylchedd yw un o'r prif faterion sy'n wynebu'r wlad (ffynhonnell: YouGov, 2019).

Gall pobl ifanc yng Nghymru a'r Alban bleidleisio yn awr yn 16 oed mewn etholiadau cyngorau lleol, Senedd Cymru a Senedd yr Alban, ac yn 18 oed ar gyfer etholiadau ledled y DU. Yn Lloegr a Gogledd Iwerddon, gall pobl ifanc bleidleisio yn 18 oed.

Beth yw hystings?

Math o ddigwyddiad sy'n cael ei gynnal fel arfer yn ystod **y cyfnod cyn etholiad** yw hystings, yn **lleol neu'n genedlaethol**. Mae'n gyfle i aelodau'r cyhoedd siarad yn uniongyrchol â phobl a allai fod yn gwneud penderfyniadau yn y pen draw ar gyfer eu hardal, fel cynghorydd lleol neu Aelod Seneddol (AS), a gofyn cwestiynau iddynt am yr hyn y byddent yn ei wneud pe baent yn cael eu hethol. Mae'n arfer **da gwahodd pob ymgeisydd sy'n sefyll yn eich ardal** fel bod aelodau'r gynulleidfa'n gallu clywed amrywiaeth o safbwyntiau a barn.

Gall hystings fod â **chwmpas eang** neu gall fod â **ffocws penodol**, er enghraifft, canolbwyntio ar faterion amgylcheddol neu addysgol yn unig. Gall hefyd fod â **chynulleidfa benodol** fel pobl ifanc, pobl o sefydliad penodol neu o grefydd benodol.

Mae hystings yn ffordd wych i bobl ifanc glywed yn uniongyrchol gan wleidyddion ac i wleidyddion glywed yn uniongyrchol gan bobl ifanc.

1. SEFYDLU TÎM

Mae'n syniad da cael rhai pobl i'ch helpu wrth drefnu'r digwyddiad hystings. Byddai sgiliau cyfryngau cymdeithasol a threfnu'n arbennig o ddefnyddiol.

2. PENDERFYNWCH AR FFORMAT EICH DIGWYDDIAD A'R DYDDIAD/AMSER/LLEOLIAD

Gallai hyn fod ar-lein neu wyneb yn wyneb. Gall hystings wyneb yn wyneb gynnwys costau lleoliad.

Un peth i'w ystyried ar gyfer digwyddiadau ar-lein ac wyneb yn wyneb yw **hygyrchedd**. A all pawb gymryd rhan neu a oes rhwystrau (rhwystrau ffisegol fel grisiau neu rwystrau eraill fel methu deall yr hyn mae'r ymgeiswyr yn ei ddweud)?

Mae gwahanol bethau i'w hystyried wrth gynllunio eich digwyddiad hystings – a fyddwch yn anfon y **cwestiynau** ymlaen llaw neu'n cymryd cwestiynau gan y gynulleidfa yn unig? Pa mor hir fydd eich digwyddiad? Bydd hyn yn dibynnu ar y math o ddigwyddiad, y gynulleidfa ac argaeledd yr ymgeiswyr ond mae tua awr i awr a hanner yn gweithio'n dda fel rheol.

Beth am gynnwys ymgyrch cofrestru pleidleiswyr fel rhan o'ch digwyddiad? Gallai hyn fod mor syml â chael un person yn y lleoliad gyda **chopïau papur o ffurflenni cofrestru pleidleiswyr** neu anfon **dolen at bawb sy'n bresennol i'r dudalen cofrestru pleidleiswyr ar-lein**.

Bydd meddwl am yr agweddau ymarferol yn gynnar yn helpu eich proses gynllunio.

Croeso i Eich Pleidlais Chi – Y Comisiwn Etholiadol

3. DOD I WYBOD PWY YW EICH YMGEISWYR LLEOL A’U GWAHODD

Edrychwch ar y gwefannau neu’r cyfryngau cymdeithasol ar gyfer y gwahanol bleidiau sy’n sefyll yn eich ardal chi. Os na allwch ddod o hyd i’r wybodaeth o hyd, gallech gyfeirio eich gwahoddiad i gangen leol y blaid wleidyddol a gofyn iddynt ei anfon ymlaen at y person cywir.

Yn Senedd Cymru a Senedd yr Alban, ceir ymgeiswyr etholaethol (ymgeiswyr ar gyfer eich ardal benodol) ac ymgeiswyr rhestr (ymgeiswyr ar gyfer eich rhanbarth mwy). Mae pwy rydych yn eu gwahodd yn dibynnu ar ffocws eich digwyddiad hystings ond mae’r ymgeiswyr etholaethol yn lle da i ddechrau.

4. PENDERFYNU AR GYMEDROLWR A’I HELP I BARATOI

Gall unrhyw un ymgymryd â’r rôl hon ond dylent fod yn deg a sicrhau bod pob ymgeisydd yn cael ei drin yn gyfartal. Gallech hefyd gael **panel o gymedrolwyr** i rannu’r baich gwaith. Mae angen iddynt hefyd allu symud y digwyddiad yn ei flaen ar amser. Dylai’r gwaith paratoi ar gyfer y cymedrolwr gynnwys y canlynol:

- Gwybod beth yw enw a phlaid yr holl ymgeiswyr
- Rhai cwestiynau wrth gefn i’r ymgeiswyr
- **Sgript sylfaenol i gadw amser** a gwybod unrhyw wybodaeth bwysig i’w rhoi i’r gynulleidfa

5. HYRWYDDO EICH DIGWYDDIAD

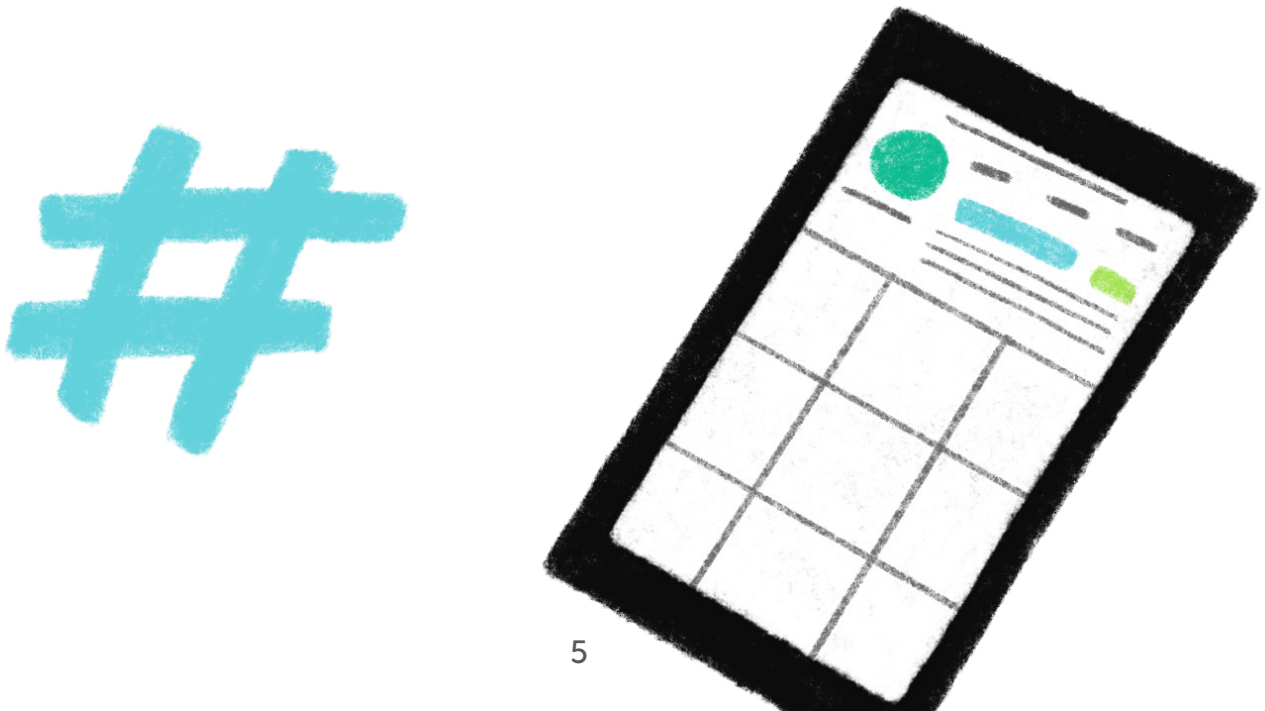
Bydd yr **hyrwyddo’n** dibynnu ar bwy mae eich digwyddiad wedi’i anelu ato a ble fydd yn cael ei gynnal. Er enghraifft, os ydych yn ei gynnal yn eich ysgol neu mewn canolfan gymunedol leol, efallai y bydd **poster**i’n tynnu sylw pobl ifanc eraill. Os yw eich digwyddiad yn cael ei gynnal ar-lein, efallai mai canolbwyntio ar **gyfryngau cymdeithasol** yw’r dull gorau.

Cofiwch **gynnwys y cyfryngau lleol** i adrodd ar eich digwyddiad. Os byddwch yn gwneud hyn, gwnewch yn siŵr eich bod yn dweud wrth yr ymgeiswyr sy’n siarad yn eich digwyddiad.

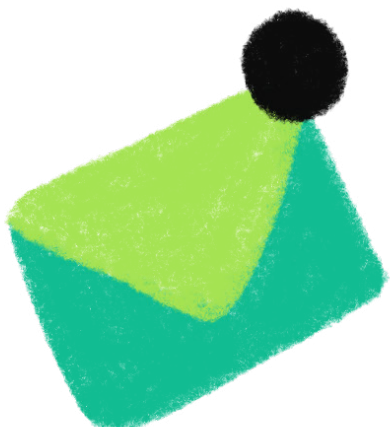
5 CYNGOR CYFRYNGAU CYMDEITHASOL GAN YMGRYCHWYR IFANC

1. Cadwch eich neges yn syml, yn glir ac yn gryno.
2. Ewch ati i greu rhestr o gyfrifon cyfryngau cymdeithasol perthnasol (cynrychiolwyr gwleidyddol, lleisiau cymunedol, y wasg leol, elusennau sy’n ymgyrchu dros faterion perthnasol ac ati). Tagiwch nhw’n rheolaidd pan mae hynny’n briodol.
3. Defnyddiwch leisiau real. Gofynnwch i bobl yn eich grŵp a oes ganddynt brofiad perthnasol neu farn yr hoffent ei rhannu.
4. Peidiwch â chymryd rhan mewn ffraeo ar-lein. Os oes sylwadau negyddol neu drolio, rhwch sylw i hyn yn gwrtais gyda sylw ffeithiol ac wedyn gadael y sgwrs. Cofiwch bob amser i ddiolch i’r rhai sydd wedi eich cefnogi.
5. Cynlluniwch eich ymgyrch a’ch cynnwys ar gyfryngau cymdeithasol gymaint â phosib, ond byddwch yn hyblyg ac ymateb, neu addasu i, unrhyw newidiadau munud olaf neu newyddion sy’n torri. Os byddwch yn penderfynu amserlennu negeseuon, cadwch lygad ar yr hyn sy’n trendio rhag ofn y bydd angen i chi olygu eich cynnwys.

6. CYNNAL EICH DIGWYDDIAD

Pob lwc! Rydych chi wedi gweithio'n galed iawn i gyrraedd y cam yma – da iawn chi a'ch tîm! Mae'r **cyfryngau cymdeithasol** yn ystod y digwyddiad yn ffordd wych o ledaenu neges y gwahanol ymgeiswyr ar gyfer y rhai sy'n methu bod yno.

7. AR ÔL EICH DIGWYDDIAD

Peidiwch â cholli momentwm ar ôl eich holl waith gwych! **Dilynwch** eich digwyddiad drwy e-bostio neu ysgrifennu at yr ymgeiswyr a gymerodd ran i ddiolch iddynt am hynny a'u hatgoffa am eich negeseuon allweddol a'ch ceisiadau. Ar ôl yr etholiad, gallech hyd yn oed wahodd y rhai sydd wedi'u hethol i ymweld â'ch prosiect neu eich sefydliad, neu i gymryd rhan bellach yn eich ymgyrch.

LLONGYFARCHIADAU!

Rydych chi nawr yn gwybod sut i gynnal eich digwyddiad hystings eich hun. **Pob lwc gyda'ch cynllunio a gobeithio bydd eich digwyddiad yn llwyddiant.**

Mae **Our Bright Future** yn bartneriaeth uchelgeisiol ac arloesol o dan arweiniad yr Ymddiriedolaethau Natur. Mae'r rhaglen, sy'n werth £33 miliwn a wedi ei chyllido gan y **National Lottery Community Fund**, yn cynnwys 31 o **brosiectau** ledled y DU sy'n dod â'r sectorau ieuenctid ac amgylcheddol at ei gilydd. Mae pob prosiect yn helpu pobl ifanc 11 i 24 oed i ennill sgiliau a phrofiadau hanfodol, ac i wella eu lles. Ar yr un pryd, maent yn gweithredu fel catalydd i greu newid yn eu hamgylchedd a'u cymuned leol, gan gyfrannu hefyd at economi wyrddach.

